

Clëntenraad Participatiewet 's-Hertogenbosch

College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente 's-Hertogenbosch
Postbus 12345
5200 GZ 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 23 november 2023

Onze ref: 2023/MWTVB/21

Onderwerp: ongevraagd advies Raadsvoorstel Bossche Pas

Geacht College,

In onze vergadering van 14 november 2023 is uw Raadsvoorstel "Bossche Pas" besproken, waarover wij hieronder een advies uitbrengen. De Bossche Pas is een belangrijke ontwikkeling voor de doelgroepen die wij vertegenwoordigen. We hebben een presentatie gehad in een eerdere vergadering en over de Bossche Pas is al enkele keren met (leden van) de cliëntenraad gesproken. Daaruit zijn reeds aanbevelingen meegenomen, wat we waarderen.

De Cliëntenraad Participatiewet is positief over;

- dat er rekening wordt gehouden met het belang van persoonlijk contact.
- dat mensen op minder plekken dan op dit moment hoeven te bewijzen dat ze armlastig zijn en recht kunnen verkrijgen op regelingen.

We hebben echter ook zorgen en vragen bij de introductie van de Bossche Pas zoals deze nu wordt voorgesteld. Hieronder gaan wij daarop in, met verwijzing naar de punten uit het raadsvoorstel.

1. Beoogd doel

Het is voor ons de vraag of (financieel) kwetsbare inwoners door de Bossche Pas makkelijker meedoen met allerlei regelingen. Bij een behoorlijk deel van deze doelgroep speelt schaamte om hun financiële situatie. Persoonlijk contact is daarom cruciaal.

2. Argumenten 1. Breed draagvlak

Er is gekeken naar (positieve) voorbeelden van bestaande stadspassen in Dordrecht, Rotterdam en Alkmaar.

Cliëntenraad Participatiewet 's-Hertogenbosch

Wij zien in het land echter ook enkele kanttekeningen in andere steden:

- Zwolle overweegt de plannen voor invoering te schrappen vanwege de hoge kosten (augustus 2023).
- Vught ziet af van een stadspas: met de pas verdwijnt maatwerk in het minimabeleid, Vughtse ondernemers hebben geen interesse mee te doen, hoge kosten voor de invoering (2018).
- In Nijmegen is in het verleden een Nijmegen-pas geweest, maar die is weer afgeschaft vanwege teleurstellende ervaringen.

3. Argumenten 4. Makkelijker meedoen voor (financieel) kwetsbare inwoners

Het is maar zeer de vraag of de pas zal bijdragen aan het tegengaan en verzachten van de armoede. Doordat op deze pas (commerciële) kortingsacties worden aangeboden, is er voor een behoorlijk deel van de doelgroep een zeer reëel risico dat ze verleid worden door aankopen, van niet-eerste-levensbehoeften of niet-noodzakelijke uitgaven, en daarmee een groot risico om (meer) schulden opbouwen. Daarmee zou de pas averechts werken.

Ondernemers hebben naast acties in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen ook een (commerciële) financiële doelstelling: kortingen worden ingezet om klanten te lokken en binden. Dat kan voor een deel van de doelgroep tot financiële problemen leiden.

4. Argumenten 4. Maatschappelijke impact

De Cliëntenraad Participatiewet vraagt zich af hoe een (digitale) pas de ontmoeting en kennismaking met mensen en activiteiten in de eigen buurt en wijk faciliteert. Voor veel mensen moet daar meer voor gebeuren dan enkel een pas verstrekken. Deelname aan de maatschappij bijvoorbeeld via het member-lidmaatschap van Quiet Den Bosch is ook geen platte uitgifte van producten en diensten, hetgeen het Raadsvoorstel met deze uitleg suggereert.

5. Argumenten 6. Stimulering lokale economie

De pas kan ondernemers inderdaad de mogelijkheid bieden invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen, maar voor de doelgroep met lage inkomens geldt dat alleen gratis acties risicoloos lijken maar kortingsacties juist risico's van meer uitgeven veroorzaken.

6. Argumenten 6. Boost geven aan deelname van ondernemers

Er kan concurrentie ontstaan met bijvoorbeeld Quiet Den Bosch en andere sociale initiatieven als ondernemers gevraagd wordt deel te nemen aan de pas.

7. Argumenten 8. Breed inzetbare pas

Een pas zal op zichzelf de jongerenparticipatie niet vergroten en de eenzaamheid niet tegengaan. Het ter beschikking stellen van (gratis) deelname aan sport- en culturele activiteiten wel, maar dat gebeurt ook nu in de huidige regeling van het Jeugdfonds.

Cliëntenraad Participatiewet 's-Hertogenbosch

8. Kanttekeningen en risico's 1. Ambities groeimodel

Er wordt aangegeven dat de pas voor Quiet Den Bosch en de Voedselbank van meerwaarde kan zijn in het eventueel versimpelen van hun processen. Wij zien echter geen versimpeling van processen. Quiet Den Bosch heeft het proces juist simpel gemaakt. De Voedselbank hanteert landelijke criteria ten aanzien van het besteedbaar inkomen. De inkomenstoets van Stichting Leergeld is weer anders.

9. Kanttekeningen en risico's 3. Opties om de kosten te drukken

In het voorstel wordt nu al uitgegaan dat de kosten op een later tijdstip teruggebracht moeten worden; er is dus nu al vrees voor een te grote kostenpost voor de pas.

Alle argumenten om de kosten na de eerste jaren te drukken, staan haaks op de doelstelling ten aanzien van het voordeel voor inwoners met lage inkomens, en kunnen derhalve ook als gevolg hebben dat deze groep juist niet meer deelneemt aan de betreffende activiteiten. Als de inkomensgrens of de bijdragen verlaagd worden, heeft dat direct gevolg voor het meedoen van deze doelgroep.

De kosten die in het raadsvoorstel nog weinig aandacht krijgen, zijn de kosten voor het beveiligen van de pas. Het gaat daarbij o.a. om het goed beschermen van persoonsgegevens.

Dit is van groot belang voor het vertrouwen in de pas, maar de kosten van beveiliging kunnen flink oplopen.

10. Kanttekeningen en risico's 3. Opties om de kosten te drukken

In het raadsvoorstel wordt uitgegaan van € 125 per persoon voor sociale activiteiten, die bijvoorbeeld verlaagd zou kunnen worden met € 10. Echter het bedrag in de huidige regeling voor sociale activiteiten is reeds € 300 per persoon.

Voor de bijdrage voor sport en cultuur wordt uitgegaan van € 210 per kind. Die bedragen zijn echter reeds € 225 voor sport en € 450 voor cultuur.

Met de pas lijkt er geen maatwerk mogelijk door het gebruik van vaste bedragen.

Bij het huidige Jeugdfonds wordt dat wel gedaan door soms uitzonderingen te maken, maar ook door waar mogelijk minder dan de maximale bedragen te betalen.

11. Tot slot

Het is de vraag of inwoners met een laag inkomen, waarvan een deel ook aanspraak doet op een bijstandsuitkering, zich vrij genoeg voelen de pas te gebruiken, omdat ook de pas een gemeentelijk middel is en daarmee zij het gevoel kunnen hebben dat hun uitgavenpatroon bekeken kan worden.

Al met al is de cliëntenraad van mening dat het niet verstandig is om zonder nadere bespreking en verwerking van onze zorgpunten de Bossche Pas op de voorgestelde manier in te vullen. De mensen voor wie deze pas is bedoeld en de gemeente zijn daar volgens ons niet bij gebaat. Wij hopen dat de raad en het college meer tijd nemen voor weloverwogen besluitvorming.

Cliëntenraad Participatiewet 's-Hertogenbosch

Mocht u toch op korte termijn overgaan tot invoering van de pas dan willen wij u vragen om onze zorgpunten mee te nemen in uw besluit en evaluatie van de werking.

Wij willen u vragen ons advies ter kennis te stellen van de raad voorafgaand aan bespreking van het raadsvoorstel.

Namens de Cliëntenraad Participatiewet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Ard Schilder", with a long horizontal stroke extending to the right.

Ard Schilder

Onafhankelijk voorzitter